

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

VOLILNI SHOD

Socialistične stranke Jugoslavije
in upokojencev
v Sp. Šiški

se bo vršil v soboto, 25. t. m. ob 19. zvečer
pri Valjavcu (Reininghaus).
Poročajo socialistični kandidati,
Sodruzi in sodružice, pridite v veli-
kem številu!

3. DECEMBRA VRZITE SVOJO KROG-
LJICO V 3. SKRINJICO!

VOLILNI SHOD

Socialistične stranke Jugoslavije
in upokojencev
v Ljubljani

se bo vršil v nedeljo 26. t. m. ob pol 10.
dopolodne v veliki preurejeni dvorani pri
»Levu« na Gosposvetski cesti (nasproti
Kolizeja).

Dnevni red: OBČINSKE VOLITVE.

Poročali bodo ss.: Zv. Bernot, J.
Bole, J. Ogrin, I. Rostan, Ivo Mežnarič, J.
Pastorek in Franc Svetek.

Razsodba glavnega odbora SSJ v Belgradu.

Glasiló glavnega odbora SSJ. »Radničke Novine« so objavile dne 17. novembra sledečo razsodbo glede koalicije Kocmurjeve skupine s klerikalci in komunisti.

»V Ljubljani je prišlo do razdora v strankini organizaciji. Nastal je ta spor radi notranjih nesporazumov. Zaradi tega je moral nastopiti tudi glavni strankin odbor, da spor poravnava in zdelo se je, da se mu bo to posrečilo.

Prišlo pa je zdaj v tej zadevi do novega momenta. Skupina, ki ima za svoje glasiló »Zarje«, je šla v koalicijo s klerikalci in komunisti z namenom, da ž njimi skupno nastopi proti demokratični stranki pri bližnjih občinskih volitvah.

S tem so napravili dve napaki, prvič so šli v volilno koalicijo s političnima strankama brez predhodnega dovoljenja stranke in ne da bi sploh smatrali za potrebno vprašati za dovoljenje. Dalje so šli v koalicijo s strankama, s katerima se nahaja naša stranka trenutno v najostrejši borbi, ker se klerikalci in komunisti poslužujejo nainesramnejše demagogije v agitaciji med delavstvom in najbrezobzirnejših sredstev proti našemu pokretu.

Drugič pa je s tem naš pokret v Ljubljani razdvojen in njegov uspeh oslabljen. Radi tega moramo najostreje obsoditi postopanje skupine okrog »Zarje«.

V tej zadevi moremo smatrati kot edine zakonite predstavnike našega pokreta pri obč. volitvah ss. krog očielenega strankinega glasila »Napreja«. Skupina krog »Zarje« pa bo morala za svoje postopanje, ki je nasprotno tudi strankinemu pravilniku, izvažati nujne posledice.

Smatrali smo za potrebno ugotoviti tudi službeno strankino stališče v tej zadevi, kar smo s tem storili.

Istega dne, ko so objavile »Radničke Novine« to izjavo glavnega odbora smo priobčili v »Napreju« članek sodr. Pavičevića »Principi v koš!...«, ki je, kakor znano, tudi obsodil zarjansko koalicijo s klerikalci in komunisti. »Zarja« je tedaj odgovorila tako-le: Sodr. L. Pavičević je priobčil včeraj v »Napreju« članek o ljubljanskih občinskih volitvah. Radovedni smo, komu je nasedel, da se dá izrabljati na tako naiven način. — Je »Zarja« še vedno radovedna?

Iz našega občinskega parlamentarizma.

V mariborskem mestnem svetu so se do izbruha potencirala tiha nesoglasja, ki so že dolgo časa obstajala med koaliranimi vodilnimi klubi. Pred par dnevi je »Jugoslavija« poročala, da so narodno-socialni zastopniki odložili poročevalska mesta in vodstvo v odsekih in da so jim na to pot sledili tudi klerikalci. Vse to baje v protest proti delovanju socialističnega kluba, pri narodnih socijih pa še posebno radi neke njihove, po županstvu neuvaževane in narodnjaško pobarvane vloge. Kdor pa pozna nekoliko vzroke, po katerih si naše meščanske stranke ravnaajo svojo taktiko, je takoj vedel, da tičijo za vsem tem drugačni momenti. Povdarimo en sam moment: Če se domislimo, da noče nobena izmed dezertirajočih strank prevzeti soodgovornosti za dosedanje delo mariborskega občinskega sveta in za nadaljnje delo, ki bi sledilo iz najnovejših davčnih predlogov socialističnega kluba, potem zanje skoro ni bilo drugega izhoda razen tega, da jo potegnejo v komodne pozicije neaktivnih štatistov. Liberalci so to taktiko izvajali že od vsega početka, zdaj jim je pa sledila ostala buržoazija, ker je prišla do prepričanja, da bo imela pred javnostjo za vse grehe, ki jih lahko registrira mestno gospodarstvo, čiste roke, če bo z zavito demagogijo zvalila vso krivdo na tisto strujo, ki bi vršila svoje delo do zadnjega dne, v tem slučaju na strujo, ki stoji za mariborskim socialističnim klubom. Ta buržoazija špekulira s takšnim postopanjem obenem na glasove pri bodočih občinskih volitvah, ker je čisto naravno, da pride do razpusta sedanjega mestnega zastopa in do razpisa novih

volitev, ko menijo vsi klubi popolnoma prepustiti posle socialističnemu, pri tem se pa pri glasovanju bojkotirati. Vprašanje je seveda, če se niso v svojih špekulacijah zašpekulirali, ker ni verjetno, da bi ne bila mariborska javnost opazila, kako je socialistični klub navzlic skrajno razdrapanemu položaju še največ delal, delal v dobro revnemu prebivalstvu, do čim pade odgovornost na druge stranke, ki so ga vedno pri izvršitvah njegovih predlogov več ali manj bojkotirale, če se konča prva era rednega občinskega gospodarjenja v podravskem središču z velikim fiaskom.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Mi smo daleč od trditve, da so socialistični zastopniki na magistratu vse izvršili, kar bi morali in mogli in da niso napravili celo kake pogreške. Ampak za nas takšne pogreške same na sebi še niso najvažnejše. Mi iščemo napake predvsem drugje — v organizaciji, to je v organiziranem socialističnem proletariatu, ki bi moral svojim zastopnikom v tem času stati ob strani. Ta organizacija ni bila, a danes še celo ni takšna, kakršno zahteva naš program. Vse delo je prepuščeno njenim voditeljem, brez demokratične kontrole s strani širšega članstva. Ali je potem čudno, če se voditelji brez direktiv tega članstva navadi delati na svojo roko — tudi grehe!? V Mariboru še zlasti ne, kjer vodijo delavsko gibanje med drugimi ljudje, ki smo jim že opetovano dokazali, da jim socializem ni glavna skrb na srcu, in kjer so že organizacijo samo tako čudno vodili, da se je morala stranka končno zanjo zahvaliti. Proletariat sam nosi glavno krivdo, ker ni znal paziti! Ampak sedaj, ko stoji pred novimi problemi, je tudi čas, da uredi z drugimi vprašanji najprvo boleče vprašanje svoje organizacije. Bistvo njegovo je v tem, da se odloči, ali pojde še nadalje za politiko svojih vodilnih priganjačev — kar ga mora nujno odvesti od stranke — ali pa, da se tej z energično sanacijo zopet približa. Toliko razupita Ljubljana naj mu bo v zgled, kjer je delavstvo prenehalo stopati za segnitimi kompromisi starinov in kjer celo komunistična masa obračunava s svojimi doslej vsemogočnimi bogovi. Tu smo tudi enkrat za vselej prenehali prodajati svoj program na ljubo problematični oblasti, ki bi jo lahko dosegli v volilnih kompromisih z meščanskimi strankami, končno smo dosegli to, da gremo brezobzirno za principom, ne pa za mandati. Vseeno nam je, če ostanemo v manjšini, samo da ohranimo stranki — njenim članom — čiste in proste roke, ker vemo, da ne bomo na ta način po meščanskih »prijateljih« nikoli zvedeni tako bridko za nos, kakor je bil te dni zveden mariborski proletariat in v odločilnem hipu prepuščen svoji usodi. Gre za to, da se v Mariboru sprizajmimo z isto taktiko kakor v Ljubljani: Sami svojo pot in izgubili ne bomo ničesar, dokler gre samo za izgubi-

tev enega samega županskega mesta, kar je nazadnje še veliko vprašanje. Dokler smo pripravljene v pozitivni opoziciji obdržati vse to, kar imamo in šele z absolutno večino sprejeti lastno vlado v občini, sploh nismo ničesar izgubili, temveč smo celo veliko pridobili — z izvajanjem čistega razrednega principa. Mariiborski proletarci, preiščite te besede! Skrajni čas je sedaj!

GLAVNEGA UREDNIKA BERLINSKEGA KOMUNISTIČNEGA LISTA SO IZGNALI.

Pred tedni so aretirali v Berlinu glavnega urednika komunističnega glasila »Rote Fahne«, Heinricha Sügkinda. Policija ga je izgnala iz države, ker je ruski državljani. Sügkind je odpotoval v Moskvo.

FRANCOSKI SENAT JE ODKLONIL ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Francoski senat je odklonil s 156 glasovi proti 134 specialno debato o ženski aktivni volilni pravici.

FAKULTETA ZA ZGODOVINO SVETOVNE VOJNE.

Na pariški Sorbonni so ustanovili fakulteto za zgodovino svetovne vojne. Za docenta je bil izvoljen Pere Renouvin, vojni invalid, ki je sedaj kustos biblioteke vojnega muzeja.

PRETEP NA SINDIKALNEM KONGRESU V MADRIDU.

Na sindikalnem socialističnem kongresu v Madridu je prišlo do pretepanja in streljanja. Komunisti so namreč dolžili ss. Jouhauksa in Gudegeesta, da sta izdalca delavskega razreda. Zbrani delegati pa so bili drugačnega mnenja in so obema s drugoma živahno ploskali. Komunisti so nato segli po orožju, kar pa se jim ni obneslo. Zborovalci so jih namreč posadili na prosto.

UTRINKI K SKRINJICAM PRI LJUBLJANSKIH OBČINSKIH VOLITVAH.

V kapitalistični družbi vlada nad ovčicami bodisi nasilje, bodisi demagogija.

Če se ovce pritožujejo, da jih dere volk, pravijo kapitalistični volkovi, da je to veleizdaja.

Če se ovce pritožujejo, da jih dere pastir, pravijo kapitalistični pastirji, da je to nehvaležnost.

Razumem tiste, ki hočejo biti volkovi. Tudi tiste, ki hočejo biti pastirji. Vol-

kova in pastirjeva služba je lepa, dokler je dovolj ovčic.

Razumem tudi tiste naivne ovčice, ki z veseljem trpe, da si tako zaslužijo najvišje plačilo po smrti.

Ne razumem pa tistih socialistov, ki hočejo biti ovce, čeprav bi bili lahko svobodni ljudje.

Svobode ni brez resnice, resnice ni brez odkritosrčnosti, odkritosrčnosti ni brez javnosti. Ljubite torej javnost vsi, ki hočete biti svobodni!

+ Ali res še ni dovolj gorja? Na drugem mestu prinašamo notico, kako »zenjalno zna »zaslužiti« država 29 odstotkov pri izročitvi papirjev državnega posojila uradništvu. Dobro poznamo bedno stanje uradništva, vemo tudi koliko je storila vlada zanj dosedaj in kako mojstersko ga zna zibati v večnem upanju. — Prišlo pa nam je v roke pismo Osrednje zveze javnih nameščencev za Slovenijo od 21. novembra, t. j. tiste korporacije, ki je gotovo v prvi vrsti poklicana, da z vso energijo zastopa koristi celokupnih javnih nameščencev. In kaj pravi to pismo? To pismo izreka na temelju soglasnega sklepa širšega odbora te korporacije ministru dr. Gr. Žerjavu svojo »neomejeno zahvalo« za njegovo energično pomoč pri reševanju uradniške bede. — Ne tajimo, da se je g. minister dr. Gr. Žerjav po časopišnih poročilih res energično zavzel za uradništvo; vendar uspehi, ki jih izkazujejo vsi dosedanji napori, so tako ničevi, da so ti napori ali brez moči ali pa neodkritosrčni.

+ Invalidska organizacija poverjeništvu Maribor je poslalo uradništvu »Jugoslavije« daljši dopis, ki ga pa »Jugoslavija« ni v celoti objavila. Iz objave posnemamo da so napadi centrale invalidske organizacije na mariborsko poverjeništvu v »Vojnem Invalidu« z dne 31. oktobra t. l. popolnoma neutemeljeni ter navadno demagoštvo. Blagajna poverjeništvu je v redu. Kar se tiče vodstva mariborskega poverjeništvu, pa bodo invalidi iz Maribora sami skrbeli, da bo vedno v rokah sposobnih, uglednih in uljudnih ljudi. Sedaj nam potrjujejo vesti posameznih invalidov v Sloveniji, da vlada centrala absolutistično, kar je tudi dne 19. t. m. pri Mraku v Ljubljani dokazala.

+ Hrvaški blok pride še te dni v Beograd, kjer bo takoj stopil v akcijo. Blok je sklenil izključiti trojico članov Frankove stranke, ki se je uprla priti v Beograd.

+ V Veliki K'kindi so aretirali več Madžarov, katere so obtožili vohunstva v prid Madžarski.

+ Iz Sofije poročajo, da je v Poboševu vrgel neznan atentator bombo v neko oficirsko družbo, nato pa da je pobegnil. Ranjenih je bilo šest častnikov.

+ Predsednik osrednjega odbora za indijski kalifat je poslal Bonarju Lawu sledečo brzojavko: »Odpravite ozlovljenje indijskih mohamedancev proti Angliji, katera se protivi temu, da bi angorska vlada svobodno postopala v zadevi kalifata. Mohamedanci smatrajo da so sklepi angorske narodne skupščine nedotakljivi in da tolmačijo željo vsega mohamedanskega sveta. Indijski mohamedanci so doznali z globoko žalostjo, da je angleški veliki komisar dal sultanu in drugim mohamedancem zavetšče na neki angleški vojni ladji. Do resnih nemirov bi znalo priti, ako bi angleška vlada ne uvaževala slabega vtisa, ki ga je tako početje napravilo v Indiji. Angleška vlada bi storila prav, ko bi se, kolikor gre za kalifat, nehala vtikati in da bi pustila mohamedancem popolno svobodo da o teh zadevah sami sodijo.«

+ Orientska mirovna konferenca v Lausanni bo po mnenju francoskega ministrskega predsednika trajala več mesecev. Turki zahtevajo vse meje iz leta 1913. Zavezniki so se sedaj izkazali nepopustljive.

+ V Švicah stavkajo tipografi po nekaterih mestih, kakor n. pr. v Curihu, Bernu in Baslu.

+ V Pragi se bo vršila 24. t. m. državna konferenca o rudarski stavki, ki je izbruhnila v severnem delu Češkoslovaške

+ V severnih čeških rudnikih so pričeli stavkati rudarji. Njih število cenilo na 30.000. Delo počiva v Mostu, Duchcovu in Chomutovu.

+ Na Dunaju so povodom demonstracije ob priliki praznovanja rojstnega dne Karlovega sina Otona aretirali bivšega polkovnika Wolfa in še 22 oseb, ki so hujskale množico.

+ V Berlinu so prepovedali zbiranje ljudi na prostem, ker se boje ropanja po trgovinah.

+ Nova nemška vlada je sestavljena takole: Cuno, državni kancler, Heinze, justični minister, Bekker, gospodarstvo, Brauns, javna dela, dr. Müller, prehrana, Albert, finance, Gessler, narodna bramba, Gröner, promet, Stingl, pošta, Oesser, notranje zadeve.

Skrinjice pri ljubljanskih občinskih volitvah.

1.

Dr. Vidmar,
šahist.
Slavenska banka.
(Praprotnik-Zerjav).
Kmetiški fond.
Uradniška pragmatika itd.
itd. itd.

Volkovi . . . 95%
pastirji . . . 4%
ovce . . . 1%

2.

Dr. Perič,
advokat.
Zadružna gospodarska banka.
Pollakovo človekoljubje!
Razne nagrade in žegnani zvonovi.
Vitezi rdečega križa na Zaloški cesti.
Zveza gnilih kompromisov.

Volkovi . . . 10%
pastirji . . . 25%
ovce (pobožne) . . . 65%

3.

Jože Ogrin,
mizarski pomočnik.
Stranka ročnega in duševnega delavstva ter upokojenecv.
Išči resnico — spoštuj svoj razum!

Svobodni ljudje socialisti
100%

4.

Dr. Ravnihar,
advokat.
Jadranska banka.
40 letno magistratovanje z bankrotom!
Velekapitalist Knez in narodno »socialistični« program.
Bratstvo lačnih in sitih!

Volkovi . . . 70%
pastirji . . . 10%
ovce (narodne) . . . 20%

† Na zborovanju internacionale stavbinskih delavcev v Parizu predseduje nemški delegat sodr. Paeplov. Kongres sprejel predlog, da se ustanovi v Franciji internacionalni urad, ki bo skrbel za inozemske delavce, zaposlene pri obnovi opustošenega ozemlja.

+ Angleški parlament so otvorili 20. t. m. Opozicionalne stranke so izvolile za svojega voditelja sodr. Cl'nesa, ki je vodja parlamentarnega kluba Delavske stranke.

+ Angleška delavska stranka je izvolila za svojega predsednika sodr. Ramsaya Macdonalda.

Dnevne vesti.

Čitatelji naj nam oprostite, če včeraj niso razumeli odstotkov pod skrinjicami. Po nerodnosti so izostali utrinki, ki jih danes priobčujemo. Zdi se vsak vedel, da pomenijo odstotki pod posameznimi skrinjicami razdelitev volilcev vsake liste. (Kako se razdeli 100% volilcev vsake liste med volkove, pastirje, ovce in svobodne ljudi).

Klerikalni zmaj dela tako pogoste izlete v »Slovenca«, da je prišel ob ves svoj kredit pri svojih pristaših, ki so mu vedno slepo verjeli. »Prevečkrat ponavljajo eno in isto,« pravijo in prav imajo! To dejstvo je dokaz, da so gospodje okoli »Slovenca« precej zmučeni, ker jim niti najmanj ne prija njihova nenaravna zveza s — komunisti. Baie so vplivni klerikalni krogi že intervenirali pri g. knezofskofu, da bo blagoslovil volilne kroglice na dan volitev, da bo več uspeha. V to svrhu se bo vršila svečana služba božja. V prvih klopih bodo sedeli gospodje komunisti ki so še vedno »revolucionarji«. Gg. Štefanovič, Lemež, Fabjančič in Klemenčič bodo pa ministrirali. Kakor čujemo, niso zadovoljni s to nameravano »službo božjo« pobožne tretjerednice. Volilni štab »Zveze delovnega ljudstva« je zato v veliki zadregi in čaka, da ga bo razsvetlil sveti duh. (Za mežnarja pri omenjeni službi božji se poteguje precej komunistov, pravijo pa, da bo zmagal gosp. Makuc. — Opomba ured.).

V »Jugoslaviji« z dne 23. t. m. razlaga poslanec Brandner, da je pripisovati odhod Hrvaškega bloka v Belgrad — zagrebškemu kongresu. Gospod poslanec ne ve, da je hrvaško ljudstvo prisililo g. Radića na odhod v Belgrad, to pa radi tega, ker je ljudstvo uvidelo nesmisel pasivne politike Hrvaškega bloka. Gospod poslanec pravi da so pripisovali zagrebškemu kongresu veliko važnost tudi — socialisti! Res ne vemo, kje je zopet to pogruntal. Tako srečno prijadra do ljubljanskih občinskih volitev, tu namreč t'či zajec v grmu! »Ljubljana bo storila svojo dolžnost, ker ne more več nadalje prenašati svojega ponižanja,« pravi končno. Mi pa pravimo, da bo slabo storila, če bo vodila »zajedničarje«, katerih listo tvorijo skoro sami advokati in upravni svetniki ljubljanskih bank. Če hoče Ljubljana res sebi dobro, bo volila edinole listo socialistične stranke, kajti le ta je resnična zastopnica delavnega ljudstva!

+ Jaz ne bom trobil na volilni boben (!), je trdil na sinočnjem shodu »Zajedničarjev« g. dr. Vodušek. Shod je bil namenjen upokojujencem. Udeležba je bila »sijajna« — 30 moških + 5 žensk, včevšči oba govornika in pol ducata mladih ljudi. Ker g. doktor ni hotel trobiti na volilni boben, je nanj milozvočno sviral g. poslanec Brandner, ki je zatrdil, da je ljubljanska »Zajednica« plod zagrebškega

kongresa — dr. Ravnihar pa je napisal v »Slov. Narodu«, da so se mu prišli narodni socialisti sami ponujati! G. Brandner je dalje razlagal, da ljubljanske volitve nimajo samo lokalnega pomena, temveč jih je treba presojudati z bolj »obširnega« stališča. (Ali je cikal na upravne svetnike?) To svojo »široko« politiko je pojasnil s sledečim zgledom: Davidovič je v Zagrebu glasoval za resolucijo zagrebškega kongresa — v Belgradu pa proti — ker tako zahteva politika (»široka« seveda). Upokojujencem pa je postala ta politika preveč široka, zato je njih zastopnik Bolè povedal, da se giblje njih politika v bolj ozkem krogu, najbolj okrog želodca. Povedal je, da so upokojujenci sklenili, da bodo šli s tisto stranko, ki bo vzela njih zastopnike na svojo kandidatno listo. Sklicali so v ta namen sestanek, na katerega so povabili zastopnike vseh strank, odzvali so se pa samo socialisti, ki so vzeli na svojo listo njih zastopnike in je torej jasno, da bodo volili upokojujenci — upokojujence, ne pa političnih penzionistov, kakor se imenujejo »Zajedničarji« z drugim imenom. Nič ni pomagalo, da je g. poslanec trdil, da je treba streti režim in da pomeni samo zmaga »Zajednice« poraz za Belgrad, ker vemo vsi, da bi pomenila socialistična zmaga za Belgrad najmanj — katastrofo! Nato je g. Brandner ponujal svoj politični Elsafluid — razne miloščine, češ, »Zajedničarji« imamo usmiljena srca in bomo upokojujencem pomagali kljub temu, da so se odločili za socialiste. Saj radi tega kandidirajo same upravne svetnike in doktorje — da se je celo »Jutro« nad tem zgražalo! Upokojujenci so ostali trmasti na socialističnem stališču, da ne potrebujejo miloščin, temveč hočejo za pošteno delo, ki so ga opravljali, tudi pošteno plačilo! Hlapčevsko naturo je pokazal samo eden — tisti, ki so ga iz vseh društev upokojujencev izključili.

»Jutrovci« prično izdajati z današnjim dnevom volilno glasilo »Napredna Ljubljana«, ki bo izhajala vsak dan. Prva številka vsebuje izvajanja šahista dr. Vidmaria. Naj bodo njegova izvajanja še tako »kunštna«, gotovo je, da jutrovska gospoda ne bo zmagala, pa če bo potrošila cele kupe denarja za volilno agitacijo. Ljudem se namreč odpirajo oči, čeprav so še vedno precej zaspani. Tisti, ki gledajo, so že morali spoznati, da je jutrova gospoda zastopnica velekapitala. Od tega prepričanja jih ne more odvrniti niti niena lista, ki so jo zelo »kunštno« sestavljali, malo bolj previdno od »Zajednice«, kar pa je bilo neobhodno potrebno pri številu njihovih volkov. Kdor še kaj dvomi, naj si le ogleda vse štiri volilne skrinjice, komentirane v našem listu!

Ljubljana.

Centralizem, avtonomizem in samouprava se glasi naslov predavanja sodr. Zvonimira Bernota ki se bo vršilo v četrtek, 23. t. m. ob 20. v veliki dvorani »Mestnega doma«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje, ali daljši govor, vendar ne nad 10 minut. Vstopnina: sedež 3 Din, stojišče 1 Din.

Promocija. Gospod Stane Rapè iz Olševka pri Kranju bo v četrtek, dne 23. novembra opoldne v veliki dvorani ljubljanske univerze promoviran za doktorja filozofije.

Vojnim invalidom! Na željo več invalidov iz Ljubljane in okolice bo priredil tovariš Ivo Mežnarič v soboto 25. t. m. ob 7.(19.) uri zvečer, v prostorih gostilne pri Boletu, Kersnikova ulca (prva ulica na desno od kavarne »Evropa« po

Gosposvedski cesti) predavanje: »Invalidi in politika«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali govor, vendar ne nad 10 minut.

Maribor.

Škriatinka se je začela širiti v našem mestu. Da se prepreči kak splošni epidemični izbruh, je mestna zdravstvena oblast zapovedala prebivalstvu, da mora takoj prijaviti vsak nov slučaj, kar so dolžni posebno vsi tisti, ki so v neposredni bližini bolnikov, da se izognejo zakonitim kaznim. Pri vsaki odsotnosti iz šole je treba šolskemu vodstvu najpozneje tekom treh dni z zdravniškim spričevalom naznaniti kakovost obolenja.

Iz stranke.

Krajevna politična organizacija v Trbovljah priredi v soboto, 25. t. m. ob 4. popoldne diskusijo v »Delavskem domu«. Sodrug, udeležite se je polnoštevilno! — Odbor.

Vestnik Svobode.

»Svoboda«, delavsko izobraževalno društvo v Ptujju, se marljivo giblje. Tako je uprizorilo že več zanimivih predavanj, ki pa so še vedno na sporedu. Dne 23. t. m. bo predaval g. dr. B. Stuhec o »Tuberkulozi in njeni posledici«. V. Komarji 4. decembra o »Narodnostnem vprašanju in o socializmu«. S. Uratnik 7. decembra o »Organizaciji kot pomožnem sredstvu za doseg ciljev socializma«. 14. decembra bo predaval g. dr. B. Vrečko o »Veneričnih boleznih«. S. Uratnik 21. decembra o »Povojnem gospodarskem položaju Evrope«. 28. decembra o »Alkoholizmu in njegovem škodljivem vplivu na človeški organizem«. G. Čopič 4. januarja o »Moderni državi«. S. Uratnik 11. januarja o »Stanovanjski bedi in nje odstranitvi«. Predavanja se vrše v Glasbeni šoli vsakokrat ob pol 8. Za kritje režijskih stroškov se pobira 1 dinar vstopnine.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 61 Din, 1 lira 2.83 Din, 1 češka krona 1.95 Din, 1 francoski frank 4.32 Din, 100 avstrijskih kron 8 par, V Curihu velja 100 naših kron 2.03 švicarskih frankov.

= Okoli 2000 vagonov suhih sliv so izvozili v letošnji jeseni z valjevskega okrožja v Srbijo.

POZIV NA NAROČBO!

Koncem decembra izda »Slovenska socialna matica« pesniško zbirko:

Tone Seliškar:

»TRBOVLJE«.

Vsakemu so lahko že znane pesmi našega najboljšega in najizrazitejšega predstavnika naše mlade umetniške generacije. V tej zbirki slika življenje sajastih in trpečih bratov. Njegove pesmi, katerih je bilo nekaj objavljenih že v Kresu, in katere je pesnik sam že recitiral na raznih javnih umetniških večerih, so povsod zbudile navdušenje in pohvalo.

Vse duševno in ročno delavstvo pozivljamo, da si nabavi to zbirko pesmi. V vsako družino mora Seliškarjeva pesniška zbirka »Trbovlje«.

Kdor naroči knjigo najpozneje do 15. decembra in vpošlje denar naprej, prejme broš. izvod samo za 30 K in vezan za 40 K.

Opozorjamo, da bo po izdaji cena višja, vsled česar naj jih vsakdo takoj naroči. Na naročila brez denarja se ne moremo ozirati. Naročnina naj se pošlje na naslov »Slovenska socialna matica« Ljubljana. Osebnost jih morete naročiti v osrednjem tajništvu »Svobode«, Ljubljana, Židovska ulica 1. I. nadstr.

FR. SVETEK: Zmaga ali propad?

(Dalje.)

Delo starinov.

Če hočemo ostati objektivni, ne smemo starim socialistom očitati, da so premalo priporočali važnost izobrazbe. Pri nas v Sloveniji smo imeli nekaj duhov, zlasti E. Kristana, ki se brez bojzani lahko postavi med znanstvenike socializma. Po naših listih in brošurah imamo mnogo razprav, ki so po svoji dovršenosti in globočini prvovrstne tako, da tudi socialisti večjih narodov nimajo boljših.

Pa vendar vidimo, da med delavstvom te silne razprave niso našle odmeva.

Zakaj?

Naši socialisti so hodili na Kristanove shode ne zato, da se tam česa nauče, temveč, da se naslanjajo nad umetniško lepimi govori. A niti najbližja Kristanova okolica ni skušala dati njegovim besedam življenja, a kar je najhujše, tudi on v svojem kavalirstvu tega od njih ni zahteval. Kako lepo je znal Kristan naslikati prednosti demokracije! Tako lepo, kakor zna samo tisti, ki je ta problem do zadnje podrobnosti sam v svoji duši preživel. Kakšno nasprotje proti temu je bilo potem dejstvo, da so ostali vsi ti govori le besede, da smo le od kapitalistične države zahtevali to demokracijo, v svoji državi (to je v stranki) smo pa trpeli, da nam je privedel na strankin zbor (parlament) vsak voditelj svojih par prijateljev, pa če so ti imeli koga za seboj ali ne.

Pa tako je šlo na celi črti, pa ne samo pri nas, temveč na vsem svetu. Tako niso delali samo »voditelji«, temveč tudi »navadni« socialisti. Dokler je bil kdo sam delavec, je bil socialist, je hodil na shode in tam robantil nad kapitalisti. Zahteval je večjo plačo in krajši delavnik. Ko si je pa nekoliko opomogel in postal sam svoj mojster ali kaj sličnega, je bilo takoj konec njegovega socializma.

Ljudstvo pa, ki gleda na vsako novo stvar začetkoma z nezaupanjem, je videlo, da zahtevajo socialisti od drugih sicer prav lepe in pravične stvari, sami pri sebi delajo pa izjemo. In tako je nastala že prislovica, da je socialistična stranka ustanovljena samo zato, da spravi tudi ona par svojih izvoljencev na višja mesta, do boljšega kruhka. Le po tej poti je bilo mogoče priti tako daleč, da je socialist, ki je vse življenje rojil proti vojnam, prevzel med svetovno vojno municijsko ministrstvo.

Jasno je, da bo treba vse dosedanje delovanje preurediti. Kreniti bo treba v novo smer, v smer kjer ne bomo samo go-

vorili o programu, temveč ga bomo tudi izvajali in izvedli in sicer najprej v svojih lastnih organizacijah, kasneje pa v celotni družbi.

Vera v družbo.

Ako hočemo usposobiti proletariat za vodstvo tistih poslov, ki jih upravlja sedaj kapitalizem, mu moramo najprej vrniti vero v sebe in v družbo.

V vseh naših organizacijah je treba upostaviti sistem, ki bo vsakomur omogočal kontrolo.

Kako naj si predstavljamo socializirano gospodarstvo brez sistema javne kontrole? Vendar ne bo nikdo trdil, da se bomo morali pač sprijazniti s tem, da bomo dali vodstvo obratov v roke tistih ljudi, ki bodo »najbolj pošteni«? Kajti treba bi bilo, da potem iznajdemo tudi sredstvo, ki nam bo z gotovostjo povedalo, kdo je pošten in kdo ni. Treba je tudi zahtevati, da bo moralo tisto sredstvo tudi povedati, če bo dotičnik, ki je pošten, tak tudi ostal takrat, ko se mu bodo nudile lepe prilike za »zaslužek« potom nepoštenih dejanj.

Takega sredstva seveda ni, pa če bi tudi bilo, eni bi mu verovali, drugi zopet ne.

Edino, kar ostane, je javna kontrola, pri kateri bodo sodelovali vsi, ki bodo zaposleni v dotičnem podjetju, na ta način, da bodo drug o drugem vedeli, kaj je delal in koliko je zaslužil.

Tak sistem je pa treba uvesti že sedaj v delavske organizacije, če hočemo, da bodo pravilno predstavljale državo prihodnosti.

Na ta način bo prišel socializem od besed do dejanj, iz teorije v življenje. Ko se bodo socialisti naučili kontrolirati in voditi lastne organizacije, bodo tudi spoznali sredstvo, kako naj kontrolirajo državne institucije in znali bodo kontrolirati tudi privatna kapitalistična podjetja. In s tem je tudi dana možnost ubrizgati socialistični serum v kapitalistične naprave, kakor zahteva to s. Ladoff.

Pa takih stvari je več, ki jih moramo izvesti najprej v lastni državi (organizaciji). Potem, ko bomo na praktičnem zgledu poučili proletariat, bo ta že našel potov, da bo isto zahteval od države in tovarne.

S takim delovanjem bomo dvignili zaupanje članov v organizacijo, in ti bodo to zaupanje širili naprej v najširše mase. Naša država prihodnosti bo rastla, se bo spopolnjevala in pospešila bo kapitalistični polom, ker mu bo odvzela tista sredstva, od katerih še danes kapitalizem živi. Kar je pa glavno: ta polom ne bo našel socialistov nepripravljenih.

(Dalje prih.)

NARODNA SKUPŠČINA.

22. nov. Minister prosvete Pribičevič je odgovoril na vprašanje posl. Skobneta zakaj so preklicani dopusti slovenskim učiteljem, ki so slušatelji višje pedagoške šole v Zagrebu, da mu ni o tem nič — znanega. (Na to vprašanje se še povrnemo).

Nadaljevala se je razprava o gospodarstvu na Belju. Sklenjeno je bilo da se izroče vsi krivci brezobzirno sodišču.

UTRINEK.

»Obenem s programom je bilo rečeno, da razredno zavedni proletariat ne more stopati v noben kompromis s kako meščansko stranko. Zato odklanja vsak

kompromis v tem oziru.« (Komunistične »Delavske Novice« z dne 19. oktobra 1922). In kako je danes z gospodi komunisti? — Prodali so se najbolj reakcionarni meščanski stranki — klerikalcem!

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar došle.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Najcenejšo darilo za Miklavža
se kupi pri tvrdki

LOŽAR & BIZJAK
na Sv. Petra cesti 20.

Imamo vedno v zalogi športni in mornarske obleke za dečke, zimske suknjice, čepice itd. Zalogi vedno raznovrstne obleke za gospode. Obleke po meri izdelujemo po najnovejšem kroju.

Raznašalca za Moste
sprejme uprava „NAPREJA“.

PERILO

za dame, gospode in otroke
po znižanih cenah pri
A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.

Pridobivajte naročnike!

Delniška glavica:
K 60,000 000.—

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Rez. zakladi okrog
K 10,000.000.—

Podružnice:

preje Slovenska eskomptna banka

Telefoni št. 146, 458,
139.

Maribor,
Novo mesto, Rakek,
Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke:
TRGOVSKA